

KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI

KOMPETENCJE KURATORA OŚWIATY W ZAKRESIE KWALIFIKACJI

art. 51 pkt 1 USTAWY PRAWO OŚWIATOWE

Kurator oświaty, w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty określone w ustawie i przepisach odrębnych na obszarze województwa, a w szczególności:

sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa, z zastrzeżeniem art. 53a i art. 53b;

SPRAWOWANIE NADZORU PEDAGOGICZNEGO

art. 55 ust. 1 i 2 USTAWY PRAWO OŚWIATOWE

1. Nadzór pedagogiczny polega na:

- 1) obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek;
- 2) **ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek;**
- 3) udzielaniu pomocy szkołom i placówkom, a także nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 4) inspirowaniu nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów.

2. W zakresie wymienionym w ust. 1 pkt 1 i 2 nadzorowi podlega w szczególności:

- 1) **posiadanie przez nauczycieli wymaganych kwalifikacji do prowadzenia przydzielonych im zajęć;**
- 2) realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania;
- 3) przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki;
- 4) przestrzeganie statutu szkoły lub placówki;
- 5) przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach;
- 6) zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

KOMPETENCJE DYREKTORA SZKOŁY LUB PLACÓWKI

art. 68 ust. 1 pkt 5 USTAWY PRAWO OŚWIATOWE

Dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach:

- 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki;**
- 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom szkoły lub placówki;**
- 3) występowania z wnioskami, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, w sprawach odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkoły lub placówki.**

OCENA KWALIFIKACJI NAUCZYCIELA

1. Kandydat przedstawia komplet dokumentów przedstawionych w procedurze rekrutacyjnej potwierdzających wykształcenie i przygotowanie pedagogiczne.
2. Dyrektor analizuje:
 - * dyplomy studiów wraz z suplementami (*od 2005 roku uczelnie wydają suplementy do dyplomów studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich*),
 - * świadectwa ukończenia studiów podyplomowych oraz kursów kwalifikacyjnych,
 - * dokumenty potwierdzające przygotowanie pedagogiczne wydane przez uczelnie.
3. Dyrektor dokonuje weryfikacji pod kątem zgodności kwalifikacji z konkretnym stanowiskiem w oparciu o rozporządzenie w sprawie kwalifikacji nauczycieli.
(Przy zatrudnianiu nauczycieli po zmianach systemowych należy sprawdzać zarówno przepisy aktualne, jak i przejściowe. W praktyce występują dwa równoległe „reżimy kwalifikacyjne”: według przepisów sprzed 3.08.2019 r. oraz według nowych standardów wprowadzonych rozporządzeniem z 2019 r.).
4. Po pozytywnej ocenie dokumentacji i podpisaniu umowy dokumenty włącza do akt osobowych (część A).

KOMPETENCJE DO OCENY KWALIFIKACJI

- Bezpośrednią kompetencję do oceny kwalifikacji nauczyciela posiada **DYREKTOR SZKOŁY** jako pracodawca, który dokonuje oceny przed zatrudnieniem oraz przy zmianie stanowiska lub zakresu obowiązków.
- **KURATOR OŚWIATY** kontroluje ocenę kwalifikacji dokonaną przez dyrektora w ramach nadzoru pedagogicznego, lecz nie dokonuje oceny pierwotnie.
- **ORGAN PROWADZĄCY** nie ocenia kwalifikacji merytorycznie, ale sprawuje nadzór finansowo-organizacyjny i może dofinansowywać podnoszenie kwalifikacji nauczycieli zgodnie z zapotrzebowaniem danej szkoły/placówki.
- W razie sporu o kwalifikacje między pracodawcą, a pracownikiem bądź osobą aplikującą na stanowisko nauczyciela ostateczne rozstrzygnięcie może nastąpić przed **SĄDEM PRACY**.

PODSTAWOWE AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. **Karta Nauczyciela** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), w szczególności art. 9 ust. 1–2 oraz art. 10 ust. 3 i 9;
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - **Prawo oświatowe** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.) – dalej „**Prawo oświatowe**”;
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej** z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U. poz. 2102 z późn. zm.) – dalej „**rozporządzenie w sprawie kwalifikacji**”;
- **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego** z dnia **25 lipca 2019 r.** w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453);
- **Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego** z dnia **17 stycznia 2012 r.** w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U.2012.131) (akt wygaś z dniem wejścia w życie ww. rozporządzenia);
- W przypadku szkół i placówek niepublicznych w sprawie kwalifikacji n-eli stosuje się przepisy Karty Nauczyciela i rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji nauczycieli (z wyjątkami dotyczącymi stosunku pracy) – zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 6 Prawa oświatowego.

**Rozporządzenie MEN z dnia 14 września 2023 r.
w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli**

§ 1. określa:

- 1) szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli, w szczególności poziom wykształcenia i jego zakres w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i rodzajów placówek;**
- 2) warunki uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych;**
- 3) wykaz egzaminów, poprzez które uzyskuje się kwalifikacje do nauczania języków obcych;**
- 4) szkoły i wypadki, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.**

§ 2. Definicje

- 1) **efekty uczenia się** - należy przez to rozumieć efekty uczenia się, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005); *(czyli wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się).*
- 2) **nowy standard kształcenia** - należy przez to rozumieć standard kształcenia przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela określony w przepisach wydanych na podstawie **art. 68 ust. 3 pkt 4** ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005) - ***Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453).***

§ 2. Definicje

3) **przepisy obowiązujące przed dniem 3 sierpnia 2019 r.** - należy przez to rozumieć przepisy **rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli** (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289 oraz z 2022 r. poz. 1769) określające wymagany od nauczycieli poszczególnych typów szkół i rodzajów placówek poziom wykształcenia i jego zakres, odpowiednio do których były prowadzone studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

(Studia nauczycielskie rozpoczęte lub prowadzone według przepisów uznaje się za zgodne z wymaganiami kwalifikacyjnymi obowiązującymi w tamtym okresie.

*W praktyce oznacza to **ochronę praw nabytych** – osoby, które uzyskały kwalifikacje zgodnie z tymi przepisami, zachowują je mimo późniejszych zmian regulacyjnych).*

5) **przygotowanie pedagogiczne** - należy przez to rozumieć:

- a) **przygotowanie pedagogiczne**, o którym mowa w **nowym standardzie kształcenia**, potwierdzone **dyplomem ukończenia studiów wraz z suplementem do dyplomu lub innym dokumentem wydanym przez uczelnię, lub świadectwem ukończenia studiów podyplomowych** lub
- b) przygotowanie pedagogiczne obejmujące wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż **270** godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną odbytą w wymiarze nie mniejszym niż **150** godzin, uzyskane w wyniku ukończenia studiów lub studiów podyplomowych prowadzonych zgodnie z przepisami obowiązującymi **przed dniem 3 sierpnia 2019 r.**, potwierdzone dyplomem ukończenia studiów lub innym dokumentem wydanym przez uczelnię, lub świadectwem ukończenia studiów podyplomowych, lub
- c) przygotowanie pedagogiczne uzyskane **w wyniku ukończenia zakładu kształcenia nauczycieli, potwierdzone dyplomem ukończenia** takiego zakładu, lub

- d) **przygotowanie pedagogiczne** obejmujące wiedzę i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż **270** godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną odbytą w wymiarze nie mniejszym niż **150** godzin, **uzyskane w wyniku ukończenia kursu kwalifikacyjnego**, potwierdzone świadectwem ukończenia takiego kursu, lub
- e) **przygotowanie pedagogiczne nauczycieli praktycznej nauki** zawodu obejmujące zajęcia z zakresu przygotowania pedagogicznego w wymiarze **nie mniejszym niż 150 godzin**, uzyskane w wyniku ukończenia:
 - **studiów lub studiów podyplomowych** prowadzonych zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 3 sierpnia 2019 r., potwierdzone dyplomem ukończenia studiów lub innym dokumentem wydanym przez uczelnię, lub świadectwem ukończenia studiów podyplomowych lub
 - **kursu kwalifikacyjnego** w zakresie przygotowania pedagogicznego dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu, potwierdzone świadectwem ukończenia takiego kursu;
- 6) **studia** - należy przez to rozumieć studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;

- 7) **studia podyplomowe** - należy przez to rozumieć studia podyplomowe prowadzone **zgodnie z nowym standardem kształcenia** i studia podyplomowe prowadzone zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 3 sierpnia 2019 r.;
- 8) **kurs kwalifikacyjny** - należy przez to rozumieć **kurs kwalifikacyjny w zakresie określonego przedmiotu, określonych zajęć lub przygotowania pedagogicznego**, organizowany zgodnie z przepisami **w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli**, którego ukończenie umożliwia nauczycielowi posiadającemu poziom wykształcenia wymagany od nauczycieli danego typu szkoły lub rodzaju placówki uzyskanie przygotowania do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć lub uzyskanie przygotowania pedagogicznego
(w szerszym zakresie organizowane **do 2015 r.**, obecnie tylko przez PDN posiadające akredytację KO w zakresie zarządzania oświatą oraz:
- a) **przygotowania pedagogicznego dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu,**
 - b) **pedagogiki specjalnej dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu,**
 - c) **wychowania do życia w rodzinie.**

Nowe standardy kształcenia nauczycieli

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 453).

- *Regulacja dostosowała przygotowanie nauczycieli do nowych przepisów dotyczących szkolnictwa wyższego wynikających z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z **2018 r.**, których celem było wprowadzenie jednolitego, ogólnopolskiego standardu kształcenia nauczycieli na uczelniach.*
- *Uporządkowano wymagania dotyczące liczby godzin zajęć pedagogicznych, psychologicznych oraz praktyk zawodowych.*
- *Wprowadzono model pięcioletniego, zintegrowanego przygotowania nauczycieli w wielu specjalnościach (szczególnie dla nauczycieli szkół podstawowych).*
- ***Celem było podniesienie jakości przygotowania nauczycieli oraz lepsze powiązanie studiów z praktyką szkolną.***

Rozporządzenie MNiSW w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

ZAŁĄCZNIK Nr 1

STANDARD KSZTAŁCENIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO WYKONYWANIA ZAWODU NAUCZYCIELA

I. SPOSÓB ORGANIZACJI KSZTAŁCENIA

Standard ma zastosowanie do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa.

1.3. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela jest prowadzone na studiach:

- 1) na kierunku, poziomie i profilu, których program określa efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005), z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie, charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy i efektów uczenia się określonych w standardzie;
- 2) podyplomowych, których program określa efekty uczenia się dla kwalifikacji cząstkowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6, 7 albo 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz efekty uczenia się określone w standardzie.

1.4. Studia, o których mowa w ust. 1.3 pkt 1, przygotowujące do wykonywania zawodu:

- 1) **nauczyciela przedmiotu lub nauczyciela prowadzącego zajęcia są prowadzone jako studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia lub jako jednolite studia magisterskie** na kierunku studiów, których program określa efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć, z tym że studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela języka regionalnego mogą być prowadzone jako studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku studiów, których program określa efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej tego języka;
- 2) **nauczyciela psychologa** są prowadzone jako studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia lub jako jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia;
- 3) **nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub nauczyciela praktycznej nauki zawodu** są prowadzone jako **studia pierwszego stopnia**, **studia drugiego stopnia** lub **jednolite studia magisterskie** na kierunku studiów, których program określa efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć.

2.7. Kształcenie na studiach podyplomowych przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może być prowadzone w zakresie przygotowania:

- 1) **psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć dla nieposiadających tego przygotowania absolwentów:**
 - a) **studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia** lub **jednolitych studiów magisterskich** na kierunku studiów, których program określał efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć,
 - b) **studiów drugiego stopnia rozpoczętych przed rokiem akademickim 2019/2020** na kierunku studiów, których program określał efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć,
 - c) **studiów pierwszego stopnia** , **studiów drugiego stopnia** lub **jednolitych studiów magisterskich** w zakresie języka regionalnego na kierunku studiów, których program określał efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania określone w podstawie programowej tego języka
- grupy zajęć B, C i D.

2.7. Kształcenie na studiach podyplomowych przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może być prowadzone w zakresie przygotowania:

4) merytorycznego i dydaktycznego do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć dla posiadających przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne, w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć absolwentów:

- a) **studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia** lub **jednolitych studiów magisterskich** na kierunku studiów, których program określał efekty uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujące treści nauczania odpowiadające wymaganiom ogólnym określonym w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć,
- b) **studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia** lub **jednolitych studiów magisterskich** na kierunku studiów, których program nie określał efektów uczenia się w kategoriach wiedzy i umiejętności obejmujących treści nauczania określone w podstawie programowej **kształcenia w danym zawodzie** w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć,

- c) **studiów pierwszego stopnia** lub **studiów drugiego stopnia** prowadzonych zgodnie z wymaganiami dotyczącymi kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określonymi w **rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** (Dz. U. poz. 131), rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września **2004** r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. poz. 2110) albo rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 września 2003 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. poz. 1655) na kierunku studiów, których program obejmował wymagania odpowiadające wymaganiom ogólnym określonym w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie nauczanego przedmiotu lub treści prowadzonych zajęć
- grupy zajęć A3 i E;

§ 2. Definicje

rozporządzenie w sprawie kwalifikacji

15) **osoba, która ukończyła studia pierwszego i drugiego stopnia prowadzone zgodnie z nowym standardem kształcenia** - należy przez to rozumieć także osobę, która

ukończyła studia pierwszego stopnia prowadzone
zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 3 sierpnia 2019 r.

i

studia drugiego stopnia prowadzone zgodnie z nowym standardem kształcenia.

Przepis szczególny § 37a

rozporządzenie w sprawie kwalifikacji

Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w klasach IV-VIII szkół podstawowych i w szkołach ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół specjalnych i oddziałów specjalnych w szkołach ogólnodostępnych oraz szkół w okręgowych ośrodkach wychowawczych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz w placówkach doskonalenia nauczycieli, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, bibliotekach pedagogicznych, placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania i kolegiach pracowników służb społecznych oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych, z wyjątkiem stanowiska nauczyciela pedagoga specjalnego, posiada również osoba, która

ukończyła studia drugiego stopnia rozpoczęte w okresie od dnia 3 sierpnia 2019 r. do dnia 3 października 2023 r. spełniające wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli i uzyskała przygotowanie pedagogiczne.